

Werken en installaties die gevaarlijke krachten bevatten

Pilootdepartement: FOD Binnenlandse Zaken

Werkdocument 28

I. TOE TE PASSEN BEPALINGEN

A. Rechtsgrond

1. Internationaal recht.

- a) Eerste Aanvullend Protocol van 8 juni 1977 bij de Conventies van Genève van 12 augustus 1949, inzake de bescherming van de slachtoffers van internationale gewapende conflicten, artikels 56 en 85/3c.
- b) Tweede Aanvullend Protocol van 8 juni 1997 bij de Conventies van Genève van 12 augustus 1949, inzake de bescherming van de slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten, artikel 15.

2. Nationaal recht.

- a) Wet van 16 april 1986 houdende aanneming van het Aanvullend Protocol bij de Conventies van Genève van 12 augustus 1949 inzake bescherming van de slachtoffers van internationale gewapende conflicten (B.S. van 7 november 1986).
- b) Wet van 16 april 1986 houdende aanneming van het Aanvullend Protocol bij de Conventies van Genève van 12 augustus 1949 inzake bescherming van de slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten (B.S. van 7 november 1986).

B. Analyse van de te treffen maatregelen.

1. Het betreft hier een nieuwe bescherming ingevoerd door het Eerste Aanvullend Protocol.

De nieuwe bescherming is gebaseerd op van het beginsel dat sommige categorieën van bouwwerken en installaties potentieel zo gevaarlijk zijn dat de vernieling ervan tijdens het conflict overdreven verliezen en schade zou toebrengen aan niet-soldaten, in vergelijking tot het tastbaar

en rechtstreeks militair voordeel dat van de vernieling verwacht wordt (P I - artikel 57/2a,iii).

2. De tekst van artikel 56 van het Eerste Aanvullend Protocol kent uitdrukkelijk een versterkte bescherming toe aan stuwdammen, dijken en kerncentrales.

Deze opsomming is beperkend.

Aan andere eventueel gevaarlijke installaties, zoals fabrieken van chemische producten met hoge graad van toxiciteit, kan, in voorkomend geval, een bijzonder statuut toegekend worden in overeenstemming met de bescherming die toekomt aan de natuurlijke omgeving (P I - artikel 55).

3. De identificatie geschiedt door het aanbrengen van een kenteken op de plaatsen, dat bestaat uit een groep van drie fel oranje cirkels geplaatst op één as.

De materiële voorwaarden voor het aanbrengen van het teken stemmen overeen met de algemene voorschriften betreffende het gebruik van de meeste andere beschermingstekens namelijk: maximum formaat en zichtbaarheid, meer bepaald om vanuit de lucht gezien te kunnen worden; rechtstreeks aanbrengen op de buitenkant van de gebouwen of in de vorm van vlaggen; belichting 's nachts; gebruik van materialen en contrasten die het opsporen door moderne technische middelen, zoals infrarood, mogelijk maken (P I - artikel 16 van Bijlage I).

4. Hoewel het natuurlijk van belang is voor een oorlogvoerende Staat die bouwwerken en installaties aan te duiden, bestaat er in dit geval geen enkele verplichting (P I - artikel 56, §7).

Het teken met de drie oranje cirkels is slechts een middel, dat voorgesteld wordt om de identificatie van de plaatsen, meer bepaald door de tegenstander, te vergemakkelijken. Deze zou dus een aanval op het goed niet kunnen rechtvaardigen enkel omdat het overeengekomen teken niet aangebracht was.

Elk misbruik van het teken wordt beschouwd als een oorlogsmisdaad (P I - artikelen 37/1 en 85/3f).

Dit zou onder andere het geval zijn voor het verbergen van wapenuitrustingen of gevechtseenheden in één van de gebouwen, beschermd door dat teken (P I - artikel 56/5).

5. De bescherming van deze bouwwerken en installaties wordt in het Tweede Aanvullend Protocol herhaald voor niet-internationale gewapende conflicten (P I - artikel 15).

C. Door de Staat te nemen of voor te bereiden maatregelen.

1. Lokaliseren van de bouwwerken en installaties, waarvan de kennisgeving behoort tot de bevoegdheid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken;
2. Het opstellen van een wetgeving die het gebruik van het kenteken reglementeert;

Werken en installaties die gevaarlijke krachten bevatten

3. Het opstellen van een wetgeving betreffende de controle en bestraffing van het misbruik van het kenteken.

II. BETROKKEN DEPARTEMENTEN

FOD Binnenlandse Zaken (in samenwerking met de FOD Buitenlandse Zaken).

III. BUDGETTAIRE WEERSLAG

De budgettaire weerslag van de te nemen maatregelen is gering.

IV. STAND VAN ZAKEN

Wetgeving:

- A. het Koninklijk Besluit van 17 oktober 2003 houdende vaststelling van het nucleair en radiologisch noodplan voor het Belgische grondgebied ;
- B. de wet van 21 januari 1987 betreffende de risico's voor grotere ongevallen bij sommige industriële activiteiten.

Inzake de nucleaire installaties zoals uitdrukkelijk bepaald in artikel 56 van het Eerste Aanvullend Protocol zouden de gepaste maatregelen kunnen worden genomen rekening houdende met de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 17 oktober 2003.

In dit verband kan worden aanbevolen de voormelde maatregelen te integreren in het Koninklijk Besluit via een aanpassing van dit laatste. Het blijkt immers mogelijk het toepassingsgebied van het Koninklijk Besluit uit te breiden tot de periode van gewapende conflicten. Inzake de stuwdammen en dijken bestaan in de huidige wetgeving en reglementering geen specifieke bepalingen.

Inzake de andere gevaarlijke installaties dan die bedoeld in het artikel 56 van het Eerste Aanvullend protocol, kunnen de nodige maatregelen worden onderzocht in het licht van de bepalingen van de wet van 21 januari 1987, in samenspraak met de betrokken departementen.

Het is niet onbelangrijk dat de reglementering terzake wordt aangepast vóór de Staat betrokken geraakt in een conflict.

V. VOORSTELLEN VAN BESLISSING.

Enkel bij gewapend conflict moet de politiek - want daar ligt de verantwoordelijkheid - beslissen of werken en installaties die gevaarlijke krachten bevatten, met een onderscheidend teken gemarkeerd worden. Omdat een terroristische aanval vergemakkelijkt wordt wanneer zulk een werk of installatie duidelijk op het terrein is aangeduid, moeten eerst de negatieve gevolgen van die beslissing bij een terroristische aanval goed overwogen worden. Daarom vinden we het overigens uiterst riskant om in vreedstijd of bij crisis tot eender welke markering over te gaan. Dat zijn immers de periodes waarin een criminele of terroristische actie zich zonder aankondiging kan voordoen.

Het is aangewezen dat de FOD Binnenlandse Zaken, leidinggevend departement voor dit werkdocument, de nodige werkgroepen opricht.

VI. LAATSTE BIJWERKING

November 2004.

VII. DATUM VAN GOEDKEURING DOOR DE CIHR

30 november 2004

VIII. BIJLAGEN

/